

Nader onderzoek vleermuizen
huismussen en spreeuwen
ter plaatse van:

**Langedyk 14
te Akmarijp**

projectnummer

210363

TITELBLAD

RAPPORT			
Type onderzoek	Nader onderzoek vleermuizen huismussen spreeuwen		
Locatie onderzoek	Langedyk 14 te Akmarijp		
Projectnummer	210363		
Auteur	[REDACTED]		
Controle en vrijgave	[REDACTED]		
Versie rapport	Versienummer:	Datum:	Reden vervallen:
	1.0	27 september 2021	Vigerende versie
Paraaf vrijgave	[REDACTED]		

OPDRACHTGEVER	
Naam	[REDACTED]
Adres	Langedyk 14, 8541 AD AKMARIJP

UITGEVOERD DOOR		
 info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl		
Kantoor Zuidwolde Industrieweg 20 7921 JP Zuidwolde Tel: 0528 373 982	Kantoor Appingedam Opwierderweg 160 9902 RH Appingedam Tel: 0596 633 355	Kantoor Almere Transistorstraat 91-34 1322 CL Almere 036 82 00 397

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming.

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een nader onderzoek vleermuizen huismussen en spreeuwen dat is uitgevoerd ter plaatse van Langedyk 14 te Akmarijp, in opdracht van Dhr. P. Hoekstra en Mw. A. Solle. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2021 Eco Reest BV.

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren: Eco Reest 2021 Akmarijp_210363_Langedyk 14_NO

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Wettelijk kader.....	4
1.2.1	Vogelrichtlijn.....	4
1.2.2	Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn	5
1.2.3	Overige nationaal beschermde soorten	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	PROJECTGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN	6
2.1	Beschrijving projectgebied	6
2.2	Voorgenomen werkzaamheden en planning	9
3.	ONDERZOEKSOPZET	10
3.1	Vleermuizen	10
3.2	Huismus	10
3.3	Spreeuw	11
4.	RESULTATEN	13
4.1	Vleermuizen	13
4.1.1	Verblijfplaatsen	13
4.1.2	Foerageergebied.....	13
4.1.3	Vliegroutes.....	14
4.2	Huismus	14
4.3	Spreeuw	15
4.3.1	Nestplaatsen.....	15
4.4	Overige soorten.....	15
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
5.1	Functie van het projectgebied en effecten	16
5.1.1	Vleermuizen.....	16
5.1.2	Jaarrond beschermde vogelnesten	16
5.1.3	Niet jaarrond beschermde vogelnesten	16
5.2	Vervolgstappen	17
5.2.1	Ontheffing.....	17
5.2.2	Mitigerende maatregelen.....	17
5.2.3	Zorgplicht.....	18
5.3	Verantwoording	18
	LITERATUURLIJST.....	19

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek en het wettelijk kader.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen sloop van de huidige woning en opstallen ter plaatse van Langedyk 14 te Akmarijp. Na de sloop van de opstallen zal eerst een nieuwe woning gerealiseerd worden, waarna de huidige woning gesloopt wordt. Tevens zullen een paar bomen gerood worden ten behoeve van de nieuwbouw. In dat kader is door Eco Reest een quickscan uitgevoerd (rapportnummer 201728, datum 2 maart 2021). Hieruit is naar voren gekomen dat de woning geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van huismussen en spreeuwen.

Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van één of meerdere soorten op de locatie bevinden is Eco Reest BV gevraagd nader onderzoek uit te voeren naar vleermuis, huismus en spreeuw ter plaatse van Langedyk 14 te Akmarijp.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

1. Er wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het projectgebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van:
 - Vleermuizen
 - Huismus
 - Spreeuw
2. Daarnaast wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) tot gevolg hebben.

1.2 Wettelijk kader

1.2.1 Vogelrichtlijn

De huismus en spreeuw is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 5 van de Wnb is het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het

broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus zijn op basis van vaste jurisprudentie bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Nesten van soorten (waaronder spreeuw) met een jaarrond beschermd functioneel leefgebied, zijn alleen jaarrond beschermd als onvoldoende alternatieve nestmogelijkheden beschikbaar zijn.

1.2.2 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

Alle vleermuissoorten zijn beschermde inheemse soort als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend.

Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

1.2.3 Overige nationaal beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Lid 1 luidt als volgt:

Het is verboden:

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het projectgebied besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5; de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

2. PROJECTGEBIED EN VOorgenomen WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk zijn het projectgebied en de voorgenomen werkzaamheden binnen het projectgebied beschreven.

2.1 Beschrijving projectgebied

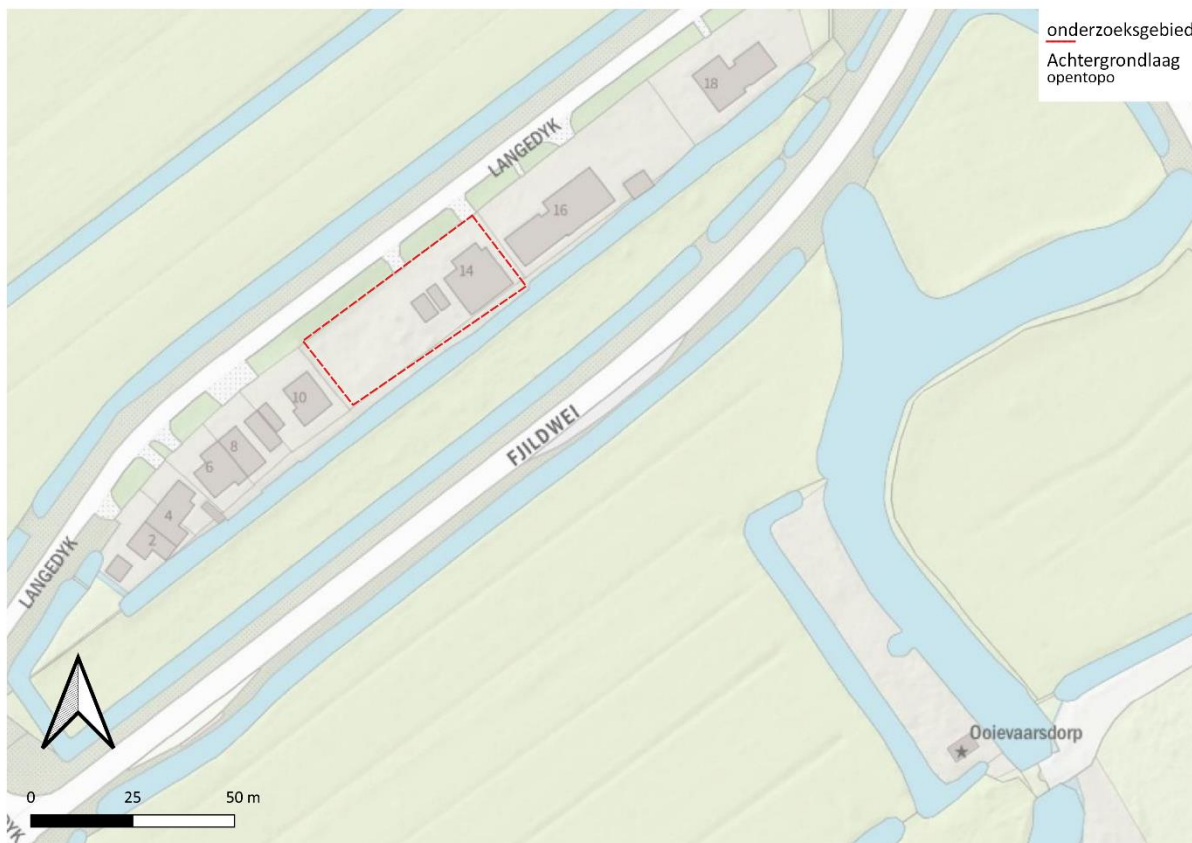
Het projectgebied is gelegen in een veenweidegebied te midden van Friesland. De omgeving heeft een grotendeels agrarische bestemming en is open. In de omgeving staan enkele boerderijen en woningen met wat opgaand groen.

Het onderzoeksterrein is gelegen aan de Langedyk 14 te Akmarijp. Het perceel, van ongeveer 1130 m², bevat een woonhuis met twee schuurtjes en een tuin. De woning, een voormalige boerderij, is gebouwd in de jaren '20/'30 van de vorige eeuw. De woning bestaat uit een voorhuis met deel. Zowel het voorhuis als de deel zijn nu in gebruik voor bewoning. Het geheel is met pannen gedekt. De (natte) tuin bestaat grotendeels uit gras. Daarnaast staan er nog wat berken en wilgen en aan de voorkant van de woning staat een lage buxushaag. Her en der zijn er hoekjes aangeplant met struiken met eetbare vruchten.

Aan de noordkant van het perceel ligt de Langedyk, aan de zuidkant de Leeuwarderweg. Tussen de woning en de Leeuwarderweg liggen twee sloten. De sloot het dichtst bij de woning heeft permanent een hoge waterstand, tot het maaiveld, in verband met de fundering van de naastgelegen woningen.

Het projectgebied is gelegen te midden van een open veenweide gebied. Rond de verspreid aanwezige woningen en boerderijen staan bomen. Ten zuiden van het projectgebied is een ooievaarsdorp gelegen.

In figuur 2.1 is de locatie weergegeven.

Figuur 2.1 Projectgebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: opentopo)

Figuur 2.2 tot en met 2.5 zijn overzichtsfoto's en geven de huidige situatie weer.

Figuur 2.2 Voorzijde woning.

Figuur 2.3 Opstallen en zuidwestzijde woonhuis met aangrenzende sloot.

Figuur 2.4 Tuin en tevens locatie waar nieuwbouw gaat plaatsvinden.

Figuur 2.5 Tuin in zuidwestelijke richting.

2.2 Voorgenomen werkzaamheden en planning

De opdrachtgever is voornemens om op het perceel een nieuwe woning en schuur te bouwen. De nieuwe woning zal naast de huidige woning gebouwd worden. Hiertoe zullen eerst de twee schuurtjes gesloopt worden en zullen er een paar bomen gerooid worden.

Als de nieuwe woning gereed is, zal de huidige woning worden gesloopt en op die plek nog een schuur gebouwd worden.

De werkzaamheden staan gepland in 2022 of 2023.

3. ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2021). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vijf bezoeken. Hiervan zijn drie rondes uitgevoerd tijdens de kraamtijd van vleermuizen. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) is de aanwezigheid van kraam-, zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen in het pand in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is het projectgebied in de kramperiode twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De rondes in de paarperiode duurden drie uur. Hierbij is bij zonsondergang gestart in verband met mogelijke aanwezigheid van meervleermuis. Vier onderzoeksrondes hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Eén ronde is uitgevoerd vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of Batsound. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.1 uitgevoerde onderzoeksrondes vleermuizen

Bezoek	Datum (2021)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	15 mei	21:25	Droog, geheel bewolkt, 1 Bft, 11 °C	1	Kraam- en zomerverblijfplaatsen (KR1)
2	5 juni	22:00	Droog, geheel bewolkt, 3 Bft, 14 °C	1	Laatvlieger (LV)
3	18 juni	03.00	Droog, geheel bewolkt, 0 Bft, 17 °C	1	Kraam en zomerverblijfplaatsen (KR2)
4	15 augustus	21:00	Droog, licht bewolkt, 3 Bft, 18 °C	1	Paarverblijfplaatsen (PA1)
5	6 september	20:14	Droog, licht bewolkt, 0 Bft, 19 °C	1	Paarverblijfplaatsen (PA2)

3.2 Huismus

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd overeenkomstig de eisen uit het Kennisdocument Huismuis (BIJ12, 2017). Dit document schrijft voor dat er twee veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 april tot 15 mei. Deze veldbezoeken moeten tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst of 1 à 2 uur voor zonsondergang worden uitgevoerd bij droog weer.

Het doel van het nader onderzoek naar huismussen is het vaststellen of uitsluiten van jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort binnen het onderzoeksgebied. In geval er sprake is van nestelende huismussen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker om het exacte gedrag en de nestlocaties in detail te kunnen bepalen. Nestlocaties zijn vastgesteld op basis van nest-indicerende waarnemingen, zoals zingende mannetjes, bezoeken aan potentiële nestplaatsen, transport van nestmateriaal en transport van voedsel voor de jongen.

Het onderzoek naar huismussen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.2 Uitgevoerde onderzoeksronden huismus en spreeuw

Bezoek	Datum (2021)	Weersomstandigheden	Aantal veldwerkers
1	15-4-2021	Droog, onbewolkt, 2 Bft, 7 °C	1
2	28-4-2021	Droog, onbewolkt, 2 Bft, 10 °C	1

3.3 Spreeuw

Doel van het onderzoek naar categorie 5 vogelsoorten is het vaststellen van vast leefgebied van spreeuw. In de provincie Friesland is onder andere de spreeuw opgenomen op de Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde functioneel leefgebied. Het gaat om soorten die vaak terugkeren naar de plek waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan. Deze soorten beschikken echter wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Ze zijn op deze lijst geplaatst vanwege bijvoorbeeld de slechte staat van instandhouding waarin ze verkeren. Het zijn ook soorten die specifieke eisen stellen aan hun nestplaats en bijbehorend functioneel leefgebied, waardoor binnen de reikwijdte van de soort slechts beperkte alternatieve nestgelegenheden aanwezig zijn.

Voor dit onderzoek worden de telrichtlijnen van Sovon gehanteerd. Voor de spreeuw gelden nest indicatieve waarnemingen tussen 1 april en 31 mei. Het doel van het naderonderzoek naar spreeuw is het vaststellen of uitsluiten van jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort binnen het onderzoeksgebied. In geval er sprake is van nestelende spreeuwen in het onderzoeksgebied is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Voor deze soort is een omgevingsscan wordt uitgevoerd. Deze omgevingsscan moet duidelijkheid geven over de feitelijke ecologische omstandigheden van de betreffende vogelsoorten ter plaatse. Als uit de omgevingsscan blijkt dat er geen zwaarwegende feiten en/of ecologische omstandigheden voor de betreffende soort op die locatie aan de orde zijn, hebben deze nesten alleen bescherming in de periode van balts/nestbouw, broedperiode en verzorging vliegvlugge jongen. Met andere woorden: in het broedseizoen zijn de nesten beschermd. Buiten het broedseizoen zijn de nesten/nestgebieden van deze vogelsoorten beschermd als er onvoldoende alternatieve nestmogelijkheden zijn

De omgevingsscan heeft bestaan uit bronnenonderzoek naar het voorkomen van de spreeuw in de directe omgeving van het projectgebied. Tevens is de omgeving van het projectgebied beoordeeld op de geschiktheid als biotoop voor de spreeuw. Op grond van deze gegevens is een indruk verkregen van alternatieve broedplaatsen en geschikt leefgebied zodat een effectbeoordeling op de staat van instandhouding kan worden uitgevoerd.

Het onderzoek naar spreeuwen is gecombineerd met het onderzoek naar huismussen en hebben plaatsgevonden op de data en weersomstandigheden beschreven in tabel 3.2.

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen het projectgebied. Hieruit wordt geconcludeerd dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het projectgebied.

Buiten het projectgebied zijn zomer- en paarverblijven van gewone dwergvleermuis waargenomen (figuur 4.1). Het betreft een verblijfplaats op Langedijk 8 en 10.

Er is een paarterritorium van gewone dwergvleermuis aangetroffen tussen de woningen op nummer 6 en nummer 14. Er wordt er van uitgegaan dat de twee paarterritoria aangegeven in figuur 4.1 aan de zuidkant één paarterritorium betreft. Gezien de overige waarnemingen van territoriaal gedrag in de directe omgeving, uitsluitend aan de westzijde van het projectgebied en de binding met huisnummer 10, wordt aangenomen dat de paarverblijfplaats zich op huisnummer 10 bevindt. In relatie tot de voorgenomen werkzaamheden ter plaatse van het projectgebied wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht ten aanzien van vleermuizen.

Figuur 4.1 waarnemingen vleermuizen

4.1.2 Foerageergebied

De omgeving van het projectgebied wordt gebruikt als foerageergebied door gewone dwergvleermuis en meervleermuis. Het gaat om lage aantallen. Bovendien is in de directe omgeving voldoende soortgelijk habitat aanwezig in de vorm van straten en bosschages. Het gaat daarom niet

om een essentieel foerageergebied. Daarnaast zal er geen foerageergebied worden aangetast door de voorgenumen werkzaamheden.

4.1.3 Vliegroutes

Overvliegende dieren zijn in lage aantallen waargenomen. Er wordt daarom binnen of rond het projectgebied geen essentiële vliegroute verwacht. Daarnaast zijn er in de directe omgeving alternatieve vliegroutes voorhanden in de vorm van lijnvormige elementen van straten en bosschages.

4.2 Huismus

Tijdens het veldonderzoek zijn op diverse locaties nestplaatsen van huismussen waargenomen. Hierbij zijn zowel zingende mannetjes als bezoeken aan aanwezige nestplaatsen waargenomen. In totaal zijn er 2 nestplaatsen van huismussen aanwezig in het onderzoeksgebied.

De waargenomen nestlocaties zijn op kaart weergegeven in figuur 4.2 en opgesomd in tabel 4.2. De nestplaatsen bevinden zich onder de nokvorst.

Tabel 4.2 Overzicht waarnemingen huismus

Ronde	Adres	Locatie nestplaatsen	Aantal
1	Langedyk 14, 8541AD Akmarijp	2 nesten in aanbouw nabij nokvorst	10 exemplaren
2	Geen relevante waarnemingen binnen het projectgebied	-	-

Figuur 4.2. Waarnemingen nestlocaties huismus en spreeuw

Het onderzoeksgebied maakt tevens deel uit van het foerageergebied van huismussen. Hierbij is geen sprake van een essentieel foerageergebied omdat in omliggend groen om de woning voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is voor de huismus.

4.3 Spreeuw

4.3.1 Nestplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het projectgebied nesten in aanbouw van de spreeuw waargenomen in de nokvorst van de Langedyk 14 (figuur 4.2, groene stip op kaart). Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze waarnemingen. Alle broedvogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen dan niet worden aangetast. Nesten van spreeuwen zijn tevens opgenomen in categorie vijf van de lijst met jaarrond beschermde soorten. Dit houdt in dat onder bepaalde omstandigheden deze nesten toch jaarrond beschermd zijn. Gezien het aantal nestplaatsen binnen het projectgebied en de geschiktheid van de omgeving voor deze soort (in de vorm van woningen en opstallen in de directe omgeving) is voldoende alternatieve nestgelegenheid beschikbaar en zijn deze nestplaatsen daarom niet jaarrond beschermd.

Tabel 4.7 Overzicht waarnemingen spreeuw

Ronde	Adres	Locatie nestplaatsen	Aantal
1	Geen relevante waarneming	-	-
2	Langedyk 14, 8541 AD Akmarijp	In de nokvorst, vermoedelijk broedend	4

4.4 Overige soorten

Tijdens veldboek ronde twee is een nestplaats van een witte kwikstaart waargenomen. De witte kwikstaart is tot broeden gekomen onder een dakpan van de Langedyk 14. Alle broedvogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd. Nestplaatsen mogen in die periode niet worden aangetast.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk vindt u de conclusies en aanbevelingen die uit de resultaten van de veldbezoeken voortvloeien, per soort(groep).

5.1 Functie van het projectgebied en effecten

5.1.1 Vleermuizen

Uit de resultaten van het vleermuisonderzoek komt het volgende naar voren:

Tabel 5.1 Resultaten vleermuisonderzoek

Soort	kraamverblijf	zomerverblijf	paarverblijf	winterverblijf	overtreding Wnb
Gewone dwerg	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatief effect op de aanwezige gewone dwergvleermuis. Bij de sloopwerkzaamheden worden geen verblijfplaatsen beschadigd, vernield en/of verstoord. Hiermee is geen sprake van een overtreding van artikel 3.5 (2^e en 4^e lid) van de Wnb.

Binnen het projectgebied zijn foeragerende of doortrekkende vleermuizen waargenomen. Gezien de lage aantallen gaat het hier niet om een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes. Bovendien zijn in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig.

5.1.2 Jaarrond beschermde vogelnesten

Uit de resultaten van het huismus en spreeuw onderzoek komt het volgende naar voren:

Tabel 5.2 Resultaten jaarrond beschermde vogelnesten

Soort	nestplaats	aantasting	essentieel leefgebied	aantasting	overtreding Wnb
Huisumus	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja
Spreeuw	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee – geen ecologisch zwaarwegende belangen

De voorgenomen werkzaamheden hebben wel negatief effect op de aanwezige huismus. Bij de sloopwerkzaamheden worden twee nestplaatsen van huismus weggenomen. Hiermee is sprake van een overtreding van artikel 3.1 (2^e lid) van de Wnb.

De voorgenomen werkzaamheden hebben een negatief effect op de aanwezige spreeuw. Het betreft echter een niet jaarrond beschermde nest omdat er voldoende alternatieven in de omgeving zijn. Bij het verwijderen van nesten in het broedseizoen is er sprake van een overtreding van artikel 3.1 (2^e lid) van de Wnb.

5.1.3 Niet jaarrond beschermde vogelnesten

Er is een nestplaats van een witte kwikstaart aangetroffen binnen het projectgebied. Dit nest is niet jaarrond beschermd, maar is tijdens het broedseizoen wel beschermd. Dit houdt in dat het nest tijdens het broedseizoen niet mag worden aangetast. Alle in aanbouw en in gebruik zijnde nesten zijn beschermd totdat het laatste kuiken het nest heeft verlaten. Bij het verwijderen van nesten in het broedseizoen is sprake van een overtreding van artikel 3.1 (2^e lid) van de Wnb.

Een overtreding kan voorkomen worden door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Voor het broedseizoen staat geen vasten periode. Van belang is of een broedgeval aanwezig is.

5.2 Vervolgstappen

5.2.1 Ontheffing

Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt een overtreding verwacht op de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het wegnemen of verstoren van een functionele nestplaatsen van huismus is wettelijk gezien een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Gedeputeerde Staten kan onder Artikel 3.3 lid 4 en Artikel 3.8 lid 5 een ontheffing verlenen “in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”, in het geval er geen andere bevredigende oplossing is én de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (art. 3.3) of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (art. 3.8).

Om een ontheffing te verkrijgen, moet bij de aanvraag een activiteitenplan meegestuurd worden waarin wordt beschreven hoe elke verblijfplaats die komt vervallen gecompenseerd wordt en hoe bij de uitvoer van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de beschermde soorten.

De officiële termijn voor het verkrijgen van een besluit van de provincie ten aanzien van de Wet natuurbescherming is dertien weken, met een mogelijkheid tot verlenging van zeven weken. Gezien de lange afhandeltijd en de tijd die nodig is als gewenningsperiode of voor een op kwetsbare periodes aangepaste planning, wordt geadviseerd dit ruim voor het uitvoeren van de werkzaamheden te doen.

5.2.2 Mitigerende maatregelen

Voor nestplaatsen van huismussen geldt dat er alternatieve nestplaatsen moeten worden aangeboden als de huidige nestplaatsen worden aangetast. Deze alternatieve nest- of verblijfplaatsen moeten tijdig voor de werkzaamheden worden aangeboden, omdat er rekening gehouden moet worden met een gewenningsperiode.

De concrete uitwerking van de benodigde mitigerende maatregelen vindt plaats in een activiteitenplan. Binnen de Wet natuurbescherming is het vereist dat de werkzaamheden plaats vinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Deze geeft, in overleg met de opdrachtgever, aan waar zich geschikte locaties bevinden voor het plaatsen van alternatieve voorzieningen. Tevens adviseert deze in eventuele maatregelen die nodig zijn voor aanvang of tijdens het project. Hierbij moet gedacht worden aan de planning van het werk, bijvoorbeeld om kwetsbare periodes te ontzien en om rekening te houden met de gewenningstijd die nodig is voor alternatieve verblijfplaatsen. Ook dient de bebouwing voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt voor vleermuis en huismus. Dit mag pas na ontvangst van de ontheffing.

De daken van de woningen zijn in het broedseizoen tevens geschikt als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Geadviseerd wordt om geen werkzaamheden uit te voeren binnen het broedseizoen, zodat geen sprake is

overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedvogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is echter afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden. Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden wordt geadviseerd potentiële nestlocaties voor het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels. Ook kan ervoor worden gekozen de werkzaamheden voor het broedseizoen op te starten en continu door te werken.

Wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart en de locaties niet van te voren dichtgezet kunnen worden, moet de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Indien bij de controle in gebruik zijnde nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moet een zorgvuldige werkwijze worden bepaald of dienen de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

5.2.3 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

5.3 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): Vleermuizen; Alle soorten van Europa en noordwest-Afrika, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017).
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017

Wortelboer, R. 2015. Gierzwaluwen nader bekeken: tien jaar waarnemingen met camera's bij nesten. *Limosa* 88 (2015): 57-73

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021

Websites

www.BIJ12.nl

www.NDFF.nl¹ (datum: 8-9-2021)

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.vleermuis.net

www.vleermuizenindestad.nl

www.zoogdierenatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.